

e-Δίαυλος

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

- 2021: το νέο πλαίσιο.
Ελλάδα: Κυβέρνηση,
Ν.Δ., ΣΥΡΙΖΑ, ΚΙΝΑΛ,
Ανένταχτοι.
- Η Αμερική & ο Trump.
- Η.Π.Α. Μία διαχασμένη
υπερδύναμη.
- Κρατικός Παρεμβατισμός
σε συνθήκες Πανδημίας.
- Ελπίδα Διαφυγής!
- Φιλελευθερισμός.
- Ο ανταγωνισμός των
αμυντικών βιομηχανιών.
- ΤΟΚΥΟ 2021 : Ολυμπιακοί
Αγώνες.
- Για την Παιδεία.
- Ποιός θα πηγαίνει τα
παιδιά σχολείο;
- Διπλωματία & Διεθνείς
σχέσεις.

Γράφουν οι :

Κ. Γογγάκη
Α. Δερμεντζόγλου
Σ. Δερμιτζάκης
Γ. Λυσαρίδης
Ι. Λουλάκη
Ν. Κανέλλος
Γ. Μόρτζος
Γ. Παρασκευάς
Α. Παπατόλιας
Χ. Παπαστεργίου
Thomas Piketty
Α. Ραβανός
Ε. Τζιόλας
Κ. Χατζηαντωνίου
Π. Χριστόπουλος

• Συνέντευξη THOMAS PIKETTY
Capital & Ideology

• 1821 - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ : Αντώνης ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
• ΤΖΗΜΟΠΟΥΛΕΙΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ

«Ολυμπιακοί Αγώνες του Τόκιο το 1964 και το 2021: Δύο αντικρουόμενοι κόσμοι, ένα πυρηνικό παρόν»

*Γράφει η Κωνσταντίνα ΓΟΓΓΑΚΗ**

1. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Τόκιο το 1964

Ανάμεσα στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Τόκιο το 1964 και σε αυτούς το 2020 οι οποίοι θα διεξαχθούν το 2021, υπάρχει μεγάλη διαφοροποίηση, γεωπολιτική, ηθική και ιδεολογική.

Ιδίως η πολιτική ατμόσφαιρα που περιβάλλει τα δύο αυτά γεγονότα είναι τόσο αντίθετη, που δικαίως μπορεί να αποδοθεί με τον τίτλο «Δύο άλλες εποχές, δύο διαφορετικοί κόσμοι».

Ορισμένα σημαντικά ζητήματα τα οποία αντιμετώπισε η ανθρωπότητα κατά το μεσοδιάστημα μεταξύ των Ολυμπιακών Αγώνων του 1960 στη Ρώμη και των Αγώνων του 1964 στο Τόκιο, ήταν: Η κατασκευή του μνημείου του Ψυχρού Πολέμου, του τείχους του Βερολίνου, που ορθώθηκε το 1961, χωρίζοντας την Ανατολή από την Δύση.

Η απρόσμενη δολοφονία του προέδρου John F. Kennedy τον Νοέμβριο του 1963. Η τραυματική, και για

τους ιθαγενείς αλλά και για τους νεαρούς Αμερικανούς, εμπειρία του πολέμου του Βιετνάμ, που άρχισε το 1964. Η πραγματοποίηση της αλματώδους εξέλιξης της τεχνολογίας, καθώς οι Σοβιετικοί έστειλαν τον κοσμοναύτη τους στο διάστημα, ενώ και οι Κινέζοι επιχείρησαν την πρώτη πυρηνική τους δοκιμή.

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και τα εγκλήματα πολέμου που διέπραξε, χρειάστηκε να περάσουν περίπου 20 χρόνια για να μπορέσει η Ιαπωνία να γίνει αποδεκτή στους κόλπους της ολυμπιακής κοινότητας. Η επιλογή του Τόκιο ως διοργανώτριας πόλης για τους 18ους Ολυμπιακούς Αγώνες σήμαινε πως, κατά την ΔΟΕ, ήταν αρκετός πλέον ο χρόνος αποχής της Ιαπωνίας.

Η απόφαση αυτή ενόχλησε εκείνους οι οποίοι επικαλούνταν τις αγριότητες της Ιαπωνίας κατά τη διάρκεια του πολέμου, ωστόσο οι κάτοικοι του Τόκιο

προετοιμάζονταν για τους Αγώνες αποφασισμένοι να σβήσουν τις φρικτές μνήμες, δείχνοντας πως οι Ιάπωνες μπορούσαν να είναι ειρηνικοί και γενναιόδωροι. Τα οικονομικά ποσά που διατέθηκαν για τη δημιουργία των νέων σταδίων και των εγκαταστάσεων ήταν εκπληκτικού ύψους.

Τελικά, από την φιλοξενία έμειναν όλοι ικανοποιημένοι, ενώ οι Ολυμπιακοί του Τόκιο ονομάστηκαν «οι Αγώνες της χαράς».

Η Ιαπωνία διεκδίκησε την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων του 1964, όπως ακριβώς είχε κάνει και το 1940, που ωστόσο ακυρώθηκαν λόγω της κήρυξης του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Οι Αγώνες αποτελούσαν τη βάση του εθνικού της σχεδίου για την απόκτηση διαύλου επικοινωνίας με την Δύση και για την προβολή του ιαπωνικού πολιτισμού. Κυρίως, όμως, η Ολυμπιάδα συνιστούσε την νομιμοποίηση, εκ μέρους των δυτικών, των επιδιώξεων που είχαν οι Αυτοκράτορες της Ιαπωνίας για την Άπω Ανατολή.

Κατά την διάρκεια των Αγώνων προβλήθηκαν τα πολιτιστικά και τεχνολογικά επιτεύγματα της μεταπολεμικής Ιαπωνίας, κι ένα νέο πρόσωπο της χώρας αναδύθηκε στην επιφάνεια.

Ωστόσο, παρά την ατμόσφαιρα χαράς, δεν έπαψαν να υποβόσκουν τα (υπάρχοντα) πολιτικά προβλήματα. Η Ινδονησία, λ.χ. έχοντας διαγραφεί από την ΔΟΕ επειδή απαγόρευσε σε αθλητές να λάβουν μέρος στους Πανασιατικούς Αγώνες το 1962, διοργάνωσε τους δικούς της αγώνες το 1963, με την επωνυμία GANEFO. Επειδή στους αγώνες αυτούς, των Νέων Δυνάμεων, κλήθηκε να συμμετάσχει και η Κομμουνιστική Κίνα, η ΔΟΕ διακήρυξε ότι όποια χώρα έπαιρνε μέρος θα αποκλειόταν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Οι Ινδονήσιοι και οι Βορειοκορεάτες όμως ήλθαν στο Τόκιο, όπου ενημερώθηκαν ότι μόνο όσοι δεν είχαν αγωνιστεί στους GANEFO δικαιούνταν να συμμετάσχουν στην Ολυμπιάδα.

Έτσι, οι δύο αποστολές, με περίπου 300 αθλητές, επέστρεψαν τελικά στις πατρίδες τους. Εξάλλου, εξαιτίας του Απαρτχάιντ, από το 1964 (έως το 1992)

Το λογότυπο των Ολυμπιακών Αγώνων στο Τόκιο το 1964

δεν προσκαλούσαν (:δηλαδή απέκλεισαν) στους Ολυμπιακούς Αγώνες την Νότια Αφρική.

Το Τόκιο, μια πόλη του ασιατικού μύθου και η μεγαλύτερη του κόσμου, προσέδωσε στους Αγώνες κάτι από την εξωτική του ατμόσφαιρα. Εξαιρετική συγκίνηση προξένησε και η προβολή της ταινίας του αντιπολεμικού σκηνοθέτη Κοι Ichikawa, η οποία στο πρώτο πλάνο εμφάνιζε την Ολυμπιακή Φλόγα να ίπταται με ελικόπτερο πάνω από τα απομεινάρια της Χιροσίμα και του Ναγκασάκι.

Αμέσως μετά την έδειχνε με τον ανατέλλοντα ήλιο, στις παρυφές του όρους Φίτζι. Οι σκηνές αυτές συμβόλιζαν δύο αντίθετους κόσμους. Ο ένας, με την βόμβα του θανάτου που μετά από ανθρώπινη παρέμβαση, προξενούσε την καταστροφή του κόσμου. Και ο άλλος, με την απλόχερη ομορφιά του πλανήτη, όταν ο άνθρωπος δεν έχει βάλει το καταστροφικό του χέρι. Η εναλλαγή αυτή σηματοδοτούσε την ήττα και την αναγέννηση, τον τρόμο της ολικής καταστροφής και την ειρήνη ως απόλυτη προϋπόθεση για την συνέχεια του κόσμου.

Η συνύπαρξη των αντιθέτων επηρέασε συγκινησιακά και την τελετή έναρξης των Αγώνων, όταν, μετά την κήρυξή τους από τον Αυτοκράτορα της Ιαπωνίας Hi-

Χιροσίμα, 1945

rohito, εισήλθε στο στάδιο η Ολυμπιακή Φλόγα και ο Yoshinori Sakai - γεννημένος στην Χιροσίμα την 6η Αυγούστου 1945, δύο μόλις ώρες μετά την πρόσκρουση και λίγα μίλια μακρύτερα απ' το σημείο πτώσης της ατομικής βόμβας στην Χιροσίμα - άναψε τον ολυμπιακό βωμό. Ο πυρσός είχε φθάσει στο Τόκιο από την Ολυμπία, και ο γεννημένος την ημέρα της έκρηξης της ατομικής βόμβας 19χρονος αθλητής, μετατράπηκε σε σύμβολο του πόνου του θανάτου και της συνέχειας της ζωής. Δέκα χιλιάδες

περιστέρια πέταξαν ειρηνικά πάνω από ένα στάδιο κατάμεστο από Ιάπωνες.

Ο Sakai δεν ήταν κάποιος «ρέκορντμαν» των Ολυμπιακών Αγώνων, αλλά ένας νέος που η μοίρα τον επέλεξε για να ζήσει μεγάλες στιγμές.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Ιαπωνία το 1964 ήταν οι πρώτοι της Ασίας, αλλά και της υψηλής τεχνολογίας. Το Τόκιο, από την αναμόρφωση του πολεοδομικού του σχεδίου, μέχρι την αναδιοργάνωση του πιο μικρού αθλητικού συγκροτήματος, και από τα ηλεκτρονικά μηχανήματα για τ' αποτελέσματα των Αγώνων μέχρι τους δέκτες τηλεοπτικής μετάδοσης, αντιμετώπισε επιτυχώς κάθε λεπτομέρεια, ενώ εκτός από το υψηλό επίπεδο των τεχνικών μέσων, ανάλογη υπήρξε και η ποιότητα σημαντικών τομέων, όπως το ολοκαίνουργιο οδικό δίκτυο γύρω απ' την πόλη.

Τα ενθουσιώδη πλήθη που συνήθως συγκεντρώνονταν κάτω από την βροχή του Οκτωβρίου, αποτέλεσαν μία χαρακτηριστική εικόνα της Ολυμπιάδας. Η πρόοδος της χώρας στον αθλητισμό υπήρξε εντυπωσιακή, με την σοβιετική ομάδα να κατατάσσεται πρώτη, και την γερμανική να συμμετέχει ενωμένη για τελευταία φορά. Η ψυχροπολεμική πολιτική ήταν, πάντως, διαρκώς παρούσα, καθώς οι χώρες του ανατολικού μπλοκ τερμάτιζαν συστηματικά πρώτες μετά από «μάχες» για τη συγκομιδή μεταλλίων και για τη φήμη που θα αποσπούσαν.

Αλλά και το πολιτικό μποϊκοτάζ εξακολούθησε να υπάρχει, καθώς με πρόφαση το δικαίωμα συμμετοχής των αθλητών η Βόρεια Κορέα αποχώρησε απ' τους Αγώνες. Ο Ψυχρός Πόλεμος συνδυάστηκε όμως στο Τόκιο και με έναν άλλο: Την μάχη για τα ρεκόρ με την ενίσχυση των αναβολικών στεροειδών, τα οποία εξαπλώθηκαν τότε στον χώρο του ερασιτεχνικού αθλητισμού – και ήταν ένας πόλεμος που έμελλε να διαρκέσει περισσότερο ακόμη και από τον Ψυχρό Πόλεμο.

Κατά την διάρκεια των Αγώνων υπήρξαν και ορισμένα αθλητικά στιγμιότυπα άξια μνείας, όπως λ.χ. ότι εκδηλώθηκε μια πράξη αυτοτιμωρίας, της ακοντίστριας Elnira Ozoliņa (ΕΣΣΔ). Η χρυσή Ολυμπιονίκης το 1960,

Ο Yoshinori Sakai, γεν. στην Χιροσίμα την 6η Αυγούστου 1945

Ο Yoshinori Sakai με την ολυμπιακή δάδα

το 1964 απέτυχε να κερδίσει τον τίτλο. Ένοιωσε όμως τόσο απογοητευμένη από τον εαυτό της, που... ξύρισε εντελώς το κεφάλι της, όπως είχε κάνει και η ομάδα πάλης της Ιαπωνίας το 1960!

Ο Αιθίοπας Abebe Bikila, εξάλλου, στο Τόκιο πρωταγωνίστησε πάλι, καθώς εμφανίστηκε ενώ είχε πρόσφατα υποβληθεί σε εγχείρηση. Και κατόρθωσε πάλι και νίκησε, σημειώνοντας και τη μεγαλύτερη διαφορά απ' τον δεύτερο αθλητή που έγινε ποτέ, προκαλώντας τον θαυμασμό. Καθώς περίμενε μάλιστα να τερματίσει ο δεύτερος, έκανε και μια σειρά ασκήσεων γυμναστικής στο κέντρο του γηπέδου, ενθουσιάζοντας τα πλήθη.

Ο ξυπόλητος Ολυμπιονίκης της Ρώμης αυτή τη φορά φορούσε λευκά αθλητικά υποδήματα. Κι ενώ ετοιμάστηκε χαρούμενος για την απονομή και άρχισε ν' ανυψώνεται η αιθιοπική σημαία, η ορχήστρα παιάνισε τον εθνικό ύμνο της... Ιαπωνίας, επειδή δεν γνώριζε τον ύμνο της Αιθιοπίας!

Ο Ιάπωνας μαραθωνοδρόμος Kokichi Tsuburaya είχε μια δραματική εξέλιξη, καθώς στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1964 κατετάγη τρίτος και έφερε βαρέως το ότι είχε ηττηθεί ενώπιον όλων εντός του σταδίου. Ενώ σκόπευε όμως να συμμετάσχει στον μαραθώνιο του 1968 στο Μεξικό, ώστε να εξιλεωθεί απέναντι στους συμπατριώτες του, τραυματίστηκε, αδυνατώντας να πάρει μέρος στους Αγώνες.

Τότε, με σκληρό τρόπο, προέβη σε αυτοχειρία,

γράφοντας στο σημείωμα που άφησε: «I cannot run by having already gotten exhausted». Οι ευαισθησίες των Ιαπώνων είχαν, για άλλη μια φορά, μοιραίο τέλος.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1964 σε πολιτικό επίπεδο εντέλει αποτέλεσαν μία ιδανική ευκαιρία για τη χώρα να απεκδυθεί δια παντός το στίγμα της «πολεμοκάπηλης», προβάλλοντας ταυτόχρονα τη νέα ταυτότητα και τις δυνατότητές της. Αυτό το κατάφερε με την επιτυχή διοργάνωση των Αγώνων. Παράλληλα, αξιοποίησε προς όφελος του πολίτη τις ολυμπιακές εγκαταστάσεις και τις υποδομές, ενώ εξήγαγε και την τεχνογνωσία των καινοτομιών της.

2. Η μετάβαση από το 1964 στο σήμερα.

Από το 1964, έχει περάσει μισός αιώνας. Σε αυτό το διάστημα υπήρξαν σημαντικές εξελίξεις: Η τεχνολογία προχώρησε τόσο, ώστε ο άνθρωπος να αποκτήσει έγχρωμη τηλεόραση, μέσω της οποίας θαύμασε τα πρώτα ανθρώπινα βήματα στο φεγγάρι. Στον τομέα της πολιτικής σημειώθηκαν κοσμοϊστορικές αλλαγές, καθώς το Σιδηρούν Παραπέτασμα έπεσε, και ο λεγόμενος «υπαρκτός σοσιαλισμός» διαλύθηκε εκ των έσω. Στο ιδεολογικό επίπεδο σημειώθηκε η εμφάνιση της «παγκοσμιοποίησης» και των νέων μορφών κινητικότητας και συσσώρευσης του κεφαλαίου.

Στην οικονομία παρατηρήθηκε ο «θρίαμβος» του νεο-φιλελευθερισμού, που χαρακτηρίζεται από όλο

και εντονότερο ατομικισμό και αποϊδεολογικοποίηση της κοινωνίας. Μια άλλη πολιτική «πρακτική» έχει επικρατήσει, διαθέτοντας ως βασικό γνώρισμα τον συμβιβασμό της «υπαρκτής σοσιαλδημοκρατίας» με τον ανεξέλεγκτο καπιταλισμό. Σταδιακά, ο υλικός πολιτισμός έχει κυριαρχήσει σε όλους τους τομείς, με κύρια γνωρίσματα τον άπληστο ανταγωνισμό και τον ωφελισμό.

Το 2013 η ΔΟΕ, ως οικοδέσποινα πόλη των Θερινών Ολυμπιακών Αγώνων του 2020, ψήφισε το Τόκιο. Διημέφθη ένα εξαντλητικό σύστημα ψηφοφορίας ανάμεσα στις τρεις εναπομείνουσες υποψήφιες πόλεις, την Κωνσταντινούπολη, τη Μαδρίτη και το Τόκιο, και τελικά το τελευταίο έλαβε την πλειοψηφία. Η πρωτεύουσα του Κατάρ Ντόχα και η πρωτεύουσα του Αζερμπαϊτζάν Μπακού είχαν αποκλειστεί, ενώ η υποψηφιότητα της Ρώμης αποσύρθηκε.

Οι Αγώνες της 32ης Ολυμπιάδας είχαν προγραμματιστεί να πραγματοποιηθούν στο Τόκιο το διάστημα από 24 Ιουλίου έως 9 Αυγούστου του 2020. Ωστόσο, λόγω της πανδημίας του COVID-19 αποφασίστηκε - για πρώτη φορά στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων! - η αναβολή τους για το 2021, καθώς επικράτησε απόλυτα η οικονομική πλευρά της διεξαγωγής τους, όπως θα αναδείξουμε σε άλλο κείμενο. Έτσι, είναι η τέταρτη φορά που οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα πραγματοποιηθούν εξ ολοκλήρου στην Ιαπωνία, μετά τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς στο Σαμπόρο το 1972 και στο Ναγκάνο το 1998.

Και είναι οι δεύτεροι αγώνες που θα διεξαχθούν στην Ανατολική Ασία, μετά τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς στην Πιόνγκ-τσανγκ της Νότιας Κορέας το 2018 και τους Θερινούς Ολυμπιακούς στο Πεκίνο το 2008, όπου θα πραγματοποιηθούν και οι Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες το 2022.

Η χώρα των Σαμουράι και του χαρακίρι (σεπούκου), του Ακίρο Κουροσάβα και της Ακιχαμπάρα, δηλώνει έτοιμη να εντυπωσιάσει την ανθρωπότητα με καταγισμό τεχνολογίας, θέαμα χολλυγουντιανής φαντασίας και ιαπωνική ατμόσφαιρα. Κυρίως, όμως, η Ιαπωνία επιθυμεί να επαναπροσδιορίσει τον όρο “σύγχρονο” για

τους Ολυμπιακούς Αγώνες, με συνθήκες προηγμένης τεχνολογίας. Η χώρα φιλοδοξεί να επιτύχει στη διοργάνωση το 2021, όπως και το 1964, αξιοποιώντας, κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά τις νέες τεχνολογίες και τις υποδομές.

3. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Τόκιο το 2021

3.1. Το κόστος υποδοχής των Αγώνων

Η διοργάνωση των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων σήμερα, αποτελεί μια εξαιρετικά απαιτητική από απόψεως οικονομικής πρωτίστως επιχείρηση. Έτσι, η μητροπολιτική κυβέρνηση του Τόκιο συγκέντρωσε ένα κεφάλαιο σχεδόν τριών δις ευρώ για να καλύψει το κόστος της διοργάνωσης των Αγώνων, εξετάζοντας πρώτα την αύξηση της χωρητικότητας στα διεθνή αεροδρόμια Χανέντα και Ναρίτα.

Μια νέα σιδηροδρομική γραμμή θα συνδέει τα δύο αεροδρόμια, μειώνοντας τον ταξιδιωτικό τους χρόνο ως τον σταθμό του Τόκιο περίπου κατά το ήμισυ. Στο οδικό δίκτυο έχει υλοποιηθεί σχεδιασμός νέων διαδρομών, ανακαίνιση των αυτοκινητοδρόμων και επιτάχυνση των λωρίδων ταχείας κυκλοφορίας.

Στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1964 είχε μεταξύ άλλων επιτευχθεί το πρωτοποριακό ντεμπούτο του Shinkansen, του bullet train που έγινε συνώνυμο της ιαπωνικής τεχνολογίας και επηρέασε την εξέλιξη των συγκοινωνιών παγκοσμίως.

Μισό και πλέον αιώνα μετέπειτα, στους Ολυμπιακούς του 2021, η Ιαπωνία φιλοδοξεί να πετύχει ξανά το τεχνολογικό της θαύμα, εγκαινιάζοντας τα τρένα Maglev, τη νέα γενιά τρένων υψηλής ταχύτητας, με συρμούς μαγνητικής αιώρησης που ήδη έχουν σπάσει το φράγμα των 600 χμ/ώρα στα υπερηχητικά τους ταξίδια.

Ωστόσο η εκτίναξη των ποσών χρηματοδότησης στα ύψη, έχει προκαλέσει ζωηρές αντιπαραθέσεις.

Έντονες αντιδράσεις προκλήθηκαν και στο ζήτημα των χώρων υποδοχής και την υποδομή.

Έτσι, ενώ είχε βεβαιωθεί ότι το Ολυμπιακό Στάδιο στο Τόκιο θα κατεδαφιζόταν για την ανέγερση ενός σύγχρονου ολυμπιακού σταδίου με χωρητικότητα

Το νέο λογότυπο για τους Ολυμπιακούς του Τόκιο 2020.

περίπου 80.000 θεατών και έλαβε 1 δις λίρες για το Παγκόσμιο Κύπελλο Ράγκμπι το 2019 και για τους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες του 2020, υπήρξαν μεγάλες αντεγκλήσεις. Μετά από ακύρωση διαγωνισμών και δυσαρέσκεια του κοινού, εγκρίθηκε ένα νέο σχέδιο που μείωσε την χωρητικότητα του σταδίου μεταξύ 60.000-80.000 θεατές, ανάλογα με την εκδήλωση.

Τον Σεπτέμβριο του 2016 ανακοινώθηκε ότι το κόστος υποδοχής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων θα ήταν τετραπλάσιο από την αρχική εκτίμηση, και προτάθηκε η μείωση της δαπάνης. Κατά το στάδιο της προετοιμασίας των Ολυμπιακών, τα σκάνδαλα διαδέχονταν το ένα το άλλο.

Η επιλογή του Τόκιο στιγματίστηκε από καταγγελίες για διαφθορά για τις οποίες διεξήγαγε έρευνα η γαλλική δικαιοσύνη. Το αρχικό σχέδιο του σταδίου εγκαταλείφθηκε καθώς κρίθηκε ιδιαίτερα ακριβό, ενώ και το πρώτο λογότυπο των Αγώνων αποσύρθηκε μετά από καταγγελία του Βέλγου σχεδιαστή Ολιβιέ Ντεμπιέ για λογοκλοπή.

Παρά την ευαισθησία των Ιαπώνων, τα περισσότερα οικονομικού μεγέθους σκάνδαλα της διοργάνωσης, έληξαν με μια απλή παραίτηση. Έτσι, ο πρόεδρος της Ιαπωνικής Ολυμπιακής Οργανωτικής Επιτροπής (JOC), Τσουνεκάζου Τακέντα, μετά τις καταγγελίες περί διαφθοράς για την ανάθεση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2020 στο Τόκιο, αναγκάστηκε να υποβάλει την παραίτησή του.

Λόγω σκανδάλων, κυρίως οικονομικών, απειλήθηκε

και το άθλημα της πυγμαχίας να μείνει εκτός του προγράμματος των Ολυμπιακών του 2021, καθώς έχει υπονομευθεί η αξιοπιστία της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Πυγμαχίας, με αποτέλεσμα την παραίτηση του προέδρου Τσινγκ-Κούου Βου.

Αυτά, σε συνδυασμό με τις σκανδαλώδεις διαιτητικές ετυμηγορίες - που αποτελούν ένα μακροχρόνιο πρόβλημα στο άθλημα, όπως διεφάνη το 2016 στο Ρίο ντε Τζανέιρο - καθώς και με τις επιφυλάξεις της ΔΟΕ προς τον πρόεδρο της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας, Ουζμπέκου Γκαφούρ Ρακίμοφ για διακίνηση ναρκωτικών, έπληξαν σημαντικά το ίδιο το άθλημα.

Αναφορικά με το κόστος της διοργάνωσης προκλήθηκε, πάντως, στην Ιαπωνία μεγάλη αντιπαράθεση. Την πιο αυστηρή κριτική είχε ασκήσει ο Ιάπωνας πρωθυπουργός Σίνζο Άμπε, υποστηρίζοντας ότι το κόστος των 2 δισεκατομμυρίων δολαρίων για την κατασκευή του έργου συνιστά πρόκληση του δημόσιου αισθήματος.

Και υπήρξαν μεν υποσχέσεις για μείωση του προϋπολογισμού, χωρίς, ωστόσο, να καταστεί αυτό εφικτό. Αντίθετα, οι Αγώνες του 2021 θα είναι οι πιο... δαπανηροί στην ιστορία, με τους πρώτους υπολογισμούς να ανεβάζουν το κόστος κατά 7,2 δισεκατομμύρια δολάρια επιπλέον του αρχικού προϋπολογισμού.

3.2. Ολυμπιακή πρόκληση... γένους θηλυκού.

Η ολυμπιακή πρόκληση στο Τόκιο είναι κυρίως γένους θηλυκού, καθώς ως νέα κυβερνήτης του Τόκιο επικράτησε έναντι 21 άλλων υποψηφίων, η προερχόμενη

Το Εθνικό Στάδιο Yoyogi αποτελεί ένα κορυφαίο παράδειγμα της αξιοποίησης των ολυμπιακών υποδομών. Μετά από μισό αιώνα, το στάδιο παραμένει λειτουργικό, φιλοξενώντας πλήθος εκδηλώσεων και αθλητικών διοργανώσεων

από το Φιλελεύθερο Δημοκρατικό Κόμμα (LPD) του πρωθυπουργού Σίνζο Άμπε, 64χρονη Γιουρίκο Κόικε (Yuriko Koike). Ο εκτός ελέγχου προϋπολογισμός των Ολυμπιακών, και τα οικονομικά σκάνδαλα που έπληξαν τον τομέα αυτό, είχαν αναγκάσει και τους δύο προκατόχους της Κόικε σε παραίτηση.

Ο μεν κυβερνήτης Γιοΐτσι Μασουζόε, κατηγορήθηκε ότι χρησιμοποίησε δημόσιο χρήμα για προσωπικούς σκοπούς, ενώ και ο προκατόχος του, Ναόκι Ινόσε παραιτήθηκε το 2013. Εξάλλου, το αρχικό σχέδιο του Ολυμπιακού Σταδίου εγκαταλείφθηκε, όχι μόνο λόγω εξωφρενικά υψηλού κόστους αλλά και λόγω σχεδιαστικών κενών. Επιπλέον, και το ζήτημα του ολυμπιακού λογότυπου προξένησε καθυστερήσεις, καθώς χρειάστηκε να αλλάξει. Ως εκ τούτου, η Κόικε, ανέλαβε να θέσει στην δέουσα τροχιά την προετοιμασία της διοργάνωσης.

Το 2016, μετά την ανάκληση του προηγούμενου λογότυπου - λόγω των κατηγοριών για κλοπή πνευματικών δικαιωμάτων - παρουσιάστηκε το νέο Ολυμπιακό λογότυπο, του Ασάο Τοκόρο. Αυτό, το οποίο επιλέχθηκε ανάμεσα από 14.000 υποψηφιότητες, υιοθετεί την μορφή ενός παραδοσιακού καρό μοτίβου σε άσπρο και μπλε που ονομάζεται "Ichimatsu Moyō" και χρονολογείται από την περίοδο Έντο (1603-1868). Τα μοτίβα στο λογότυπο αντιπροσωπεύουν τις διαφορές στον πολιτισμό και τις εθνικότητες, και

Ολυμπιακοί Αγώνες Τόκιο 1964, ο Ιάπωνας αθλητής Kokichi Tsuburaya, στον μαραθώνιο δρόμο

συμβολίζουν την «ενότητα στην διαφορετικότητα». Αυτά τα εμβλήματα θα αποτελούν «το πρόσωπο» των Ολυμπιακών Αγώνων και των Παραολυμπιακών του Τόκιο 2021.

Τα μέλη της επιτροπής επισήμαναν ότι στη διαδικασία της επιλογής τηρήθηκε η διαφάνεια, και ότι το λογότυπο επιλέχθηκε μέσω ενός ανοιχτού διαγωνισμού, τον πρώτο στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων, σε μια προσπάθεια να αμβλυνθεί η κριτική που προκάλεσαν τα λάθη και οι παραλείψεις της προηγούμενης διαδικασίας.

3.2.1. Η ονοματοδοσία των μασκότ.

Οι μασκότ των Ολυμπιακών Αγώνων του 2021 στο Τόκιο, οι σούπερ ήρωες - ένας για τους Ολυμπιακούς και ένας για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες - επιλέχθηκαν απ' τους μαθητές σχεδόν 17.000 δημοτικών σχολείων σε ολόκληρη τη Ιαπωνία.

Η καρό μπλε και άσπρη μασκότ των Ολυμπιακών έχει το όνομα «Μιραϊτόουα».

Έμπνευση για το όνομά της είναι οι ιαπωνικές λέξεις «μिरαι», που σημαίνει «μέλλον» και «τούουα» που σημαίνει «αιωνιότητα». «Αυτό το όνομα επελέγη για να προωθήσει ένα μέλλον αιωνίας ελπίδας στις καρδιές των ανθρώπων όλου του κόσμου», υποστήριξαν οι διοργανωτές.

Τα Robot Taxi θα αναλάβουν την μεταφορά αθλητών και τουριστών από και προς τις αθλητικές εγκαταστάσεις.

Αμπέμπε Μπικίλα, 1964

Η μασκότ των Παραολυμπιακών, ένας καρό ροζ και άσπρος σούπερ ήρωας, ονομάστηκε «Σομέιτι». Το όνομα προέρχεται από τη λέξη «σομείσινο» (άνθος κερασιάς) με έναν μικρό υπαινιγμό της αγγλικής έκφρασης «so mighty» (τόσο δυνατός).

Ο Σομέιτι διαθέτει αισθητήρες σε σχήμα λουλουδιών κερασιάς, και συμβολικά θεωρείται ότι επιδεικνύει τεράστια ψυχική και σωματική δύναμη. Αντιπροσωπεύει, δηλαδή, τους αθλητές των Παραολυμπιακών, που υπερπηδούν εμπόδια και επαναπροσδιορίζουν τα όρια του κατορθωτού.

3.3. Φαντασμαγορία και υπερ-τεχνολογία.

Κατά την τελετή έναρξης μια θεαματική βροχή τεχνητών μετεωριτών θα διατρέξει τον νυχτερινό ουρανό του Τόκιο. Οι επιστήμονες έχουν σχεδιάσει έναν μικροδορυφόρο κυβικού σχήματος, που θα εκτοξεύει μικροσφαιρίδια διαμέτρου περίπου τριών εκατοστών.

Κινούμενες με ταχύτητα οκτώ χιλιομέτρων ανά δευτερόλεπτο οι μικροσκοπικές βολίδες, λόγω τριβής, θα λάμπουν σαν πραγματικά αστέρια που πέφτουν στη γη. Η ιδέα θα κοστίσει περί τα τέσσερα εκατομμύρια δολάρια και θα υλοποιηθεί από μία αστρονομική εταιρεία (ALE) σε συνεργασία με κορυφαίους επιστήμονες των ιαπωνικών πανεπιστημίων.

Το υπερθέαμα της βροχής τεχνητών αστεριών θα ξεπερνά και το πιο φιλόδοξο show πυροτεχνημάτων.

Το Τόκιο, μια από τις πλέον φουτουριστικές, αυτοματοποιημένες, σύνθετες και εκλεπτυσμένες μητροπόλεις του πλανήτη, έχει στόχο να γίνει και μία από τις πιο φιλόξενες. Για

τον σκοπό αυτό έχει επιστρατευθεί η συνδρομή μιας στρατιάς «ευγενικών» ρομπότ (Robot Man) που θα προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες.

Δεδομένου ότι οι Ιάπωνες υστερούν στα αγγλικά και γενικώς στις ξένες γλώσσες, την καθοδήγηση των τουριστών θα αναλάβουν τα άψυχα, αλλά αποτελεσματικά, ανθρωποειδή που θα απαντούν σε όσα μπορεί να ζητήσει ένας ταξιδιώτης, σχετικά με συγκοινωνίες, κουλτούρα, φαγητό και ψυχαγωγία.

Η Odaiba, όπου βρίσκεται και το Ολυμπιακό Χωριό, θα είναι ουσιαστικά η «συνοικία των ρομπότ», με επικεφαλής το διάσημο Gundam, ύψους σχεδόν 20 μέτρων. Η επέλαση των ανθρωποειδών θα είναι έντονη επίσης και στα δύο αεροδρόμια, σε εστιατόρια και σε κομβικά σημεία της πόλης, ενώ τα πρώτα ξενοδοχεία με ρομπότ έχουν ανοίξει ήδη τις - αυτόματες - πύλες τους.

Αντίστοιχη ευρεσιτεχνία με αυτήν των Robot Man θα είναι και τα Robot Taxi.

Οι επισκέπτες και οι αθλητές, εκτός από το πολυδαίδαλο, πλην εξαιρετικά εύχρηστο, δίκτυο σιδηροδρόμων, τα αστικά λεωφορεία, τα τραμ, κλπ., θα διαθέτουν ως επιλογή μετακίνησης και τα Robot Taxi.

Ο ιαπωνικός κολοσσός ηλεκτρονικών παιχνιδιών DeNA ανέλαβε τον σχεδιασμό στην κυκλοφορία ως το καλοκαίρι του 2021 τα ταξί χωρίς οδηγό. Η ευόδωση του έργου αυτού θα αποτελεί σημαντικό τεχνολογικό επίτευγμα, δεδομένου πως γίγαντες της τεχνολογίας -

όπως οι Google, Apple, Uber - αλλά και της αυτοκίνησης - BMW, Toyota, Mercedes - ανταγωνίζονται έντονα για την πρωτιά της αυτόνομης μεταφοράς.

Στο Τόκιο, την πιο πυκνοκατοικημένη πόλη στην πλανήτη με 13,6 εκατομμύρια κατοίκους, κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων είχε εκτιμηθεί πως θα προστεθούν 920.000 ξένοι, ημερησίως.

Προκειμένου να διευκολυνθεί η συνεννόηση στη μικρή αυτή «Βαβέλ», ο ιαπωνικός ιδιωτικός και δημόσιος τομέας συνεργαζόμενοι εργάζονται πυρετωδώς: Το Εθνικό Ινστιτούτο Πληροφοριακών συστημάτων και Επικοινωνιακών Τεχνολογιών δημιούργησε το «Voice-Tra», μία μεταφραστική εφαρμογή που περιλαμβάνει 27 γλώσσες.

Το λογισμικό θα είναι διαθέσιμο σε υπολογιστές και κινητά τηλέφωνα, καθώς και σε σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος, και για λόγους ασφαλείας σε νοσοκομεία.

Η Panasonic, εξάλλου, σχεδιάζει ένα gadget μεγέθους παλάμης το οποίο φοριέται στο λαιμό και μεταφράζει την ιαπωνική σε δέκα γλώσσες, όπως επίσης και το αντίστροφο.

Η εταιρεία σκοπεύει να προμηθεύσει τους επισκέπτες με μία εφαρμογή που θα σκανάρει τις ιαπωνικές επιγραφές, μεταφράζοντάς τες, οπότε τα gadget αναβαθμίζονται σε ρόλο περιφερόμενου μεταφραστή.

Μια ακόμη τεχνολογική πρωτοτυπία του Τόκιο αφορά στην ποιότητα μετάδοσης των Ολυμπιακών Αγώνων.

Ο κρατικός ραδιοτηλεοπτικός φορέας NHK αναμένεται να μεταδώσει τους Αγώνες σε εντυπωσιακή ευκρίνεια, σε υπέρ ανάλυση 8K HD.

Μία τηλεόραση 8K διαθέτει μια εξωπραγματική ανάλυση, των 7,680 επί 4,320 πίξελ, 16 φορές περισσότερα, δηλαδή, από την τρέχουσα HD τεχνολογία.

Σε μία οθόνη 8K, η εικόνα εμφανίζεται τόσο ευκρινής, ώστε να μοιάζει τρισδιάστατη, παρότι δεν είναι. Έτσι, αυτοί θα είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες της εξωπραγματικής πραγματικότητας.

3.4. Ολυμπιακοί - ύμνος στην «πράσινη» τεχνολογία

Η ιαπωνική κυβέρνηση θα δαπανήσει περί τα 40 δισεκατομμύρια γιεν (330 εκατομμύρια δολάρια) για την οικοδόμηση μίας «κοινωνίας υδρογόνου».

Στόχος είναι να καταστεί το υδρογόνο η πηγή ενέργειας του Ολυμπιακού Χωριού, για τουλάχιστον 100 λεωφορεία, την αίθουσα Τύπου και τους κοιτώνες των αθλητών. Επιπλέον, στο πλαίσιο ενός ευρύτερου σχεδίου απεμπλοκής της χώρας από την πυρηνική ενέργεια, αλλά και από κάθε πηγή που έχει «κόστος» για τον πολίτη και το περιβάλλον, η ιαπωνική κυβέρνηση προωθεί τη λύση των βιοκαυσίμων, μεταξύ άλλων από... φύκια.

Σε συνεργασία με τον αμερικανικό κολοσσό αεροναυτικής, Boeing, η κυβέρνηση φιλοδοξεί να κινήσει αεροπλάνα και λεωφορεία με τη δύναμη των

Το τρένο μαγνητικής αιώρησης σε δοκιμαστική διαδρομή άγγιξε τα 603 χμ/ώρα

φυκιών που, σε σχέση με τα πετρελαιοειδή, περιορίζουν την εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα έως και 70%.

Τα μέταλλα της διοργάνωσης εξάλλου, θα έχουν έντονο το ελληνικό στοιχείο, αλλά κι έναν πρωτότυπο και φιλικό προς το περιβάλλον, τρόπο κατασκευής.

Στην μπροστινή τους όψη θα έχουν την αρχαιοελληνική Θεά Νίκη, ιστάμενη μπροστά από το Παναθηναϊκό Στάδιο, το Καλλιμάρμαρο, ενώ στο πίσω μέρος τους έχουν το logo των αγώνων του Τόκιο.

Ο Τζουνίτσι Καβανίσι ανέλαβε τον σχεδιασμό των 5.000 μεταλλίων, για τους αθλητές που θα ανέβουν στον βήθο των νικητών, προκρινόμενος ανάμεσα από 400 τουλάχιστον επίδοξους σχεδιαστές.

Η κατασκευή των μεταλλίων έγινε από ανακυκλωμένα κινητά τηλέφωνα, που συλλέχθηκαν από όλη την Ιαπωνία. Περισσότεροι από 78.000 τόνους ηλεκτρονικών συσκευών συγκεντρώθηκαν (δηλαδή πάνω από 6.000.000 smartphones), απ' τις οποίες απομονώθηκαν όλα τα μεταλλικά στοιχεία που ήταν αναγκαία για την κατασκευή των μεταλλίων (εξήχθησαν 32 κιλά χρυσού, που κοστολογούνται στα 1,4 εκατ. δολάρια, 3.500 κιλά ασήμι και 2.200 κιλά χαλκός).

3.5. Αγωνιστικό σκέλος.

Αναφορικά με το αγωνιστικό σκέλος της 32ης Ολυμπιάδας, η ΔΟΕ επιβεβαίωσε ότι θα εισαχθούν επιπλέον αθλήματα, συμπεριλαμβανομένων του μπάσκετ 3*3, της ποδηλασίας BMX και Madison.

Η νέα πολιτική της ΔΟΕ επιτρέπει την εισαγωγή καινούριων αθλημάτων στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων προκειμένου να μεγαλώσει ο κύριος "κορμός" των εκδηλώσεων, και να ενισχυθούν με νέο αίμα οι αγωνιστικοί χώροι, αλλά και με νεώτερους θεατές οι κερκίδες.

Έτσι, σε αυτούς τους Ολυμπιακούς Αγώνες στα 39 αθλήματα θα προστεθούν η Αναρρίχηση, το Καράτε, το Σκέιτμπορντινγκ και το Σέρφινγκ, ενώ θα επιστρέψουν το Μπέιζμπολ και το Σοφτμπολ, που μετακινήθηκαν από τους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες μετά το 2008.

Έναν ακόμη νεωτερισμό συνιστά το γεγονός ότι πιθανόν στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2021 να συμμετάσχει αθλήτρια με απινιδωτή.

Η Καταρίνα Μπάουερ, 30 ετών, καταγόμενη από την Γερμανία και αθλήτρια στο άλμα επί κοντώ, από μικρή ηλικία αντιμετωπίζει πρόβλημα υγείας οφειλόμενο στις καρδιακές αρρυθμίες, και έχει προβεί σε σχετική χειρουργική επέμβαση.

Η ίδια, ωστόσο, θέλησε να μην εγκαταλείψει τον πρωταθλητισμό, αλλά να λάβει κανονικά μέρος στους Αγώνες.

Το μηχάνημα του απινιδωτή ενεργοποιείται μόνο σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

3.6. Ο αθλητής-ρομπότ.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες έχουν πάρει, επομένως, τον δρόμο τους, βαδίζοντας με ρυθμούς ταχύτατους προς το 2021 και προς την αδιάλειπτη πορεία τους μέσα στο χρόνο. Κατά την διάρκεια των Αγώνων θα προβληθούν, δεόντως, τα επιτεύγματα της σύγχρονης Ιαπωνίας, όπως και η προϊούσα τεχνολογία του καπιταλιστικού συστήματος. Οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες εν γένει διεξάγονται, πλέον, με όλη εκείνη την πολυτέλεια, τον απαστράπτοντα εντυπωσιασμό και τη χλιδή που οφείλει να χαρακτηρίζει κάθε συμβάν παγκοσμίου ενδιαφέροντος. Ως γεγονός ενταγμένο πλήρως στο αγοραίο πνεύμα του καιρού, είναι αναμενόμενο να απηχεί και τα αντίστοιχα ηθικά και πολιτικά δεδομένα που διέπουν τον υλικό και «οικονομίστικο» τρόπο σκέψης του σύγχρονου, εκφυλισμένου σ' ένα βαθμό, κόσμου.

Επειδή, όμως, ως Έλληνες, έχουμε ακόμη κάτι στο DNA μας από την πνευματική Αρχαία Ολυμπία, καλό είναι να γίνει τουλάχιστον μια επισήμανση στην μετεξέλιξη αυτή του θεσμού, από τον αγνό, λιτό και ιερό του χαρακτήρα, τον γεμάτο συμβολισμούς και θέωση, σε ένα πανηγύρι φανταχτερό, θορυβώδες, σκόπιμο, γεμάτο πλούτο, και τεχνικούς και σωματικούς εντυπωσιασμούς.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες χρησιμοποιούνται, πλέον, ως δήθεν λευκά περιστέρια για να μεταδώσουν παντού το μήνυμα της πολιτικής και οικονομικής εξέλιξης και της ισχύος ενός κράτους καθώς και της επιρροής του στην γεωπολιτική σφαίρα.

Ουλικός ή τεχνοκρατικός πολιτισμός έχει κατακυριεύσει

και σχεδόν επιπεδοποιήσει τον δυτικό κόσμο. Πώς θα μπορούσαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες να μείνουν έξω από αυτή την ανταγωνιστική φρενίτιδα;

Με κέντρο τον αθλητή-ρομπότ, έχουν αποκτήσει τον χαρακτήρα ενός παγκόσμιου MegaEvent, παρασύροντας έτσι στο διάβα τους όχι μόνο εγκαταστάσεις και ακίνητα, αλλά και ανθρώπους-αθλητές, που λαχταρούν με κάθε τρόπο, με κάθε μέσο, να αποσπάσουν εκείνα τα οφέλη που μπορεί να τους προσφέρει ένα μετάλλιο. Το ντόπινγκ, όμως, μέσω του οποίου εκτός των άλλων επιδιώκεται η αντοχή στην υπερβολική προπόνηση που απαιτείται για τα εξωγήινα ρεκόρ, μετατρέπει τον άνθρωπο σε άλογο κούρσας. Εξάλλου, η γενετική τεχνολογία θεωρείται ότι έχει εισχωρήσει ήδη και στον αθλητισμό, για να κάνει και τον άνθρωπο ρόμποκοπ. Ποιος ξέρει; Ίσως και να είμαστε πλέον στο κατώφλι της κατασκευής του βιονικού υπερανθρώπου. Ίσως και να σχεδιάζεται το μετανθρώπινο μέλλον.

Απέναντι σε ένα παντοδύναμο παγκόσμιο σύστημα, δεν μπορεί κανείς να σταματήσει κανέναν από το να οδεύει με λαιμαργία προς αυτό που θεωρεί «όφελος». Απλώς διατυπώνουμε μια επιφύλαξη, προς όλα όσα υπόσχεται ο ακραίος ευδαιμονισμός του τεχνοκρατικού κόσμου. Εξάλλου, η έκρηξη της σύγχρονης τεχνολογίας, ο κυβερνοχώρος και όλα αυτά, επιγένησαν και μια ιδιότυπη ελευθερία, που διαθέτει ίσως και ορισμένα στοιχεία σκλαβιάς, θέτοντας στο περιθώριο τον ίδιο τον άνθρωπο ως αξία.

3.7. Η σκοπιμότητα του αθλητικού ζήλου της πυρηνικής Ιαπωνίας.

Πού οφείλεται, όμως, ο τόσο μεγάλος «αθλητικός» ζήλος της Ιαπωνίας;

Η απάντηση είναι απλή: Όλα γίνονται στο πλαίσιο του στόχου αναίρεσης των αρνητικών καταγραφών και συνειρμών σχετικά με τη μόλυνση και την καταστροφή του περιβάλλοντος.

Εξάιρεται, επομένως, ο τεχνολογικός παράγοντας και επιστρατεύεται ο υπερ-τεχνολογικός εντυπωσιασμός, προκειμένου να σβηστούν από τη μνήμη οι οδυνηρές, μετά το πυρηνικό ατύχημα στην Φουκουσίμα το

Η Koike, κυβερνήτης του Τόκιο – Πηγή Photo: REUTERS/Marcos Brindicci

2011, μνήμες και καταγγελίες για την μόλυνση του περιβάλλοντος και την υπερ-χρήση της πυρηνικής τεχνολογίας.

Κάθε έλλογος άνθρωπος θα πίστευε ότι ο όλεθρος που έσπειραν τον Αύγουστο του 1945 τα ατομικά μανιτάρια που σκέπασαν τον ουρανό της Χιροσίμα και του Ναγκασάκι, θα σήμαινε και την απόφαση της Ιαπωνίας να πρωτοστατήσει ενάντια στη χρήση των πυρηνικής ενέργειας.

Ο φόβος μιας νέας πυρηνικής Αποκάλυψης θα έπρεπε να σηματοδοτήσει την ρήξη με τις επιλογές που θα έφερναν σε ανάλογο κίνδυνο την ίδια την Ιαπωνία και τον κόσμο.

Και όμως. Δεν έγινε έτσι, αλλά όπως συχνά συμβαίνει στην ψυχολογία, το θύμα ταυτίστηκε με τον εχθρό του, σε τέτοιο σημείο ώστε να είναι το ίδιο ο θύτης εναντίον όλων.

Αν η τραγωδία του 1945 οφειλόταν, όμως, σε καθαρά ανθρωπογενή αίτια, αντίθετα η καταστροφή του 2011 οφείλεται σε φυσικά φαινόμενα, οι δυσμενείς επιπτώσεις των οποίων επιδεινώθηκαν βέβαια από ανθρώπινες αποφάσεις.

Τα δύο γεγονότα διαθέτουν ένα κοινό στοιχείο, το ότι συγκλόνισαν τον κόσμο. Λογικά θα έπρεπε ο Μάρτιος του 2011 να αποτελέσει στην ιαπωνική ιστορία την αφορμή για ένα ρήγμα παρόμοιο με εκείνο

του Αυγούστου του 1945, που θα όριζε το τέλος ενός ιδιαίτερου μοντέλου οργάνωσης του κράτους και της οικονομίας. Όμως, οι αποφάσεις που λάμβανε σταδιακά η ολιγαρχία των ιθυνόντων, αρχίζοντας μόλις μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, είχαν ως αποτέλεσμα τη σημερινή πυρηνική Ιαπωνία.

Το «σύνδρομο της Χιροσίμα», δηλαδή ο φόβος και η αποστροφή του ιαπωνικού λαού απέναντι σε οτιδήποτε σχετιζόταν με τα πυρηνικά, είχε για καιρό ωθήσει τις ιαπωνικές κυβερνήσεις στο να καλύψουν με άκρα μυστικότητα την στρατιωτική συνεργασία τους (mitsuyo) με την στρατηγική πυρηνικής αποτροπής των Ηνωμένων Πολιτειών.

Η απόφαση για εφαρμογή μιας εθνικής ενεργειακής πολιτικής με κύριο άξονα την πυρηνική ενέργεια, κατέστη δυνατή μέσα σε καθεστώς πλήρους αδιαφάνειας, με παραποίηση των γεγονότων, απόκρυψη της αλήθειας, και χωρίς την έγκριση της λαϊκής ετυμηγορίας.

Η καταστροφή της Φουκουσίμα, εκτός των άλλων, αποκάλυψε και την πολύπλευρη χειραγώγηση που ασκήθηκε τεχνηέντως για την υλοποίηση ενός τέτοιου πυρηνικού προγράμματος.

Η χρήση της πυρηνικής ενέργειας με τον καιρό εξαπλώθηκε και καθιερώθηκε, οδηγώντας τη χώρα στο οριακό σημείο που βρίσκεται σήμερα.

Η αναζήτηση νέων μορφών παραγωγής ενέργειας και κοινωνικής, οικονομικής ανάπτυξης, και εν τέλει ενός καινούριου κοινωνικού μοντέλου, επικράτησε ως το κύριο αίτημα για το μέλλον της ιαπωνικής κοινωνίας. Το γεγονός, όμως, ότι μια χώρα, που μαρτύρησε από τα πυρηνικά όπλα, εναγκαλίσθη με θέρμη - που ορισμένες φορές άγγιζε τα όρια της ψύχωσης - αυτήν την πηγή ενέργειας, αποτελεί πραγματικό παράδοξο.

Απολαμβάνοντας προνομιακή και προστατευόμενη θέση στη σφαίρα επιρροής των Ηνωμένων Πολιτειών, η Ιαπωνία μετατράπηκε τα τελευταία χρόνια: α) σ' ένα κράτος που κάνει ευρύτατη χρήση της πυρηνικής τεχνολογίας, και β) σε υπερδύναμη του πλουτωνίου.

Το τελευταίο, που αποτελεί το πιο επικίνδυνο ορυκτό που γνωρίζει η ανθρωπότητα, θεωρείται στην χώρα αυτή ως η μαγική λύση για τη διασφάλιση των

ενεργειακών της αναγκών.

Έτσι, την ίδια στιγμή που η «διεθνής κοινότητα» εστίαζε την προσοχή της στην απειλή που (δήθεν;) προερχόταν από τη Βόρεια Κορέα, η Ιαπωνία ξέφευγε από τη διεθνή επαγρύπνηση και ακολουθούσε το πυρηνικό της πεπρωμένο, επισημαίνει ο Gavan McCormack.

Σήμερα, εκτιμάται, ότι η Ιαπωνία έχει πέσει θύμα καταστροφικών σφαλμάτων εκτίμησης, έλλειψης διαφάνειας, υποβάθμισης κινδύνων και παράνομων πρακτικών, που διαμόρφωσαν την ιστορία της τα τελευταία πενήντα χρόνια.

Ο ανταγωνισμός φέρνει αντιμέτωπες αφενός μια πολιτική γραφειοκρατία προσδεδεμένη με ζήλο στην ιδέα της πυρηνικής Ιαπωνίας, και αφετέρου μια κοινωνία των πολιτών, που ανυπομονεί για την ανάδυση νέων κοινωνικών, οικονομικών και οικολογικών δεδομένων. Ο λαός της, όμως, και οι λαοί του κόσμου οφείλουν να αναρωτηθούν, εάν θα πρέπει ή όχι να συνεχιστούν οι ίδιες επιλογές. Στο ερώτημα «Χιροσίμα ή Φουκουσίμα», θα πρέπει να απορρίψουν και τα δυο.

Και να πυκνώσουν οι φωνές που επισημαίνουν την επείγουσα ανάγκη εφαρμογής μιας πραγματικά δημοκρατικής διαδικασίας λήψης αποφάσεων για την απομάκρυνση των πυρηνικών όπλων από το έδαφος της χώρας και τον προγραμματισμό εγκατάλειψης της πυρηνικής ενέργειας για πολιτικούς σκοπούς.

4. Επίλογος. Η «κρυφή» τραγική ειρωνεία των Ολυμπιακών του 2021.

Η εκκωφαντική τεχνολογία θα περιτυλίξει, επομένως, τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Τόκιο το 2021 - εφόσον βέβαια όλα διεξαχθούν κανονικά - αποπροσανατολίζοντας ή σκεπάζοντας κάθε φωνή και κάθε συνείδηση με τη λάμψη τους. Η λάμψη όμως αυτή σκοπεύει και θα κρύψει μιαν αντίφαση που βοά. Μια τραγική ειρωνεία. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1964 λειτούργησαν ίσως ως μνημόσυνο της καταστροφής και των νεκρών της ατομικής βόμβας. Η Ιαπωνία όμως δεν αντιτάχθηκε στον πυρηνικό όλεθρο, αλλά ταυτίστηκε πολιτικά και πυρηνικά με τον εχθρό της. Έγινε, μάλιστα, βασιλικότερη του βασιλέως...

Το πυρηνικό ατύχημα στη Φουκουσίμα, το 2011, θεωρείται τόσο καταστροφικό ώστε να παρομοιάζεται με αυτό του Τσερνομπίλ. Ο σεισμός, το τσουνάμι, οι καταστροφές, και τα ανθρώπινα θύματα, αποτελούν τις πρόσφατες δραματικές σκηνές μιας χώρας, που δεν συνετίστηκε από την οδυνηρή της εμπειρία. Αντίθετα, θεωρείται πλέον απολύτως εξαρτημένη από την ενέργεια που προκαλείται απ' την διάσπαση των ατομικών πυρήνων. Δια των Ολυμπιακών Αγώνων, ωστόσο, μέσα απ' την ατμόσφαιρα της γιορτής και της ευφορίας, θα διακηρύξει πως, δήθεν, έχει ένα ευρύτερο σχέδιο απεμπλοκής της χώρας από την πυρηνική ενέργεια...

Η ολυμπιακή δάδα των Αγώνων του 2021, η «σάκουρα», που σημαίνει άνθος κερασιάς, κατασκευάστηκε από σκουπίδια που υπήρχαν στα προσωρινά καταλύματα των θυμάτων από τον σεισμό και το τσουνάμι στην πυρηνική Ιαπωνία του 2011. Τα Άνθη κερασιάς τα ζωγράφισαν παιδιά της κατεστραμμένης αυτής περιοχής, αποτελώντας την πηγή έμπνευσης του σχεδιαστή της δάδας, Τοκουτζίν Γιοσιόκα, με την ευχή του «για ειρήνη και παρηγοριά των ανθρώπων σε μια περιοχή που ανακάμπτει». Ποιό show, άραγε, θα δούμε πάλι, το οποίο θα επιφαντικά θα αποκρύπτει την αντίφαση για την ύπαρξη της πυρηνικής δύναμης στη Φουκουσίμα, κοντά στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι; Αλλά και λίγο παραπέρα, στις άλλες περιοχές του

κόσμου, υπάρχουν τόσες συγκρούσεις και τοπικοί πόλεμοι. Θα μπορέσει, άραγε, αυτή τη φορά, κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2021 να ισχύσει η ολυμπιακή εκεχειρία, ώστε για λίγο να δώσει μια ανάσα στον κόσμο; Οι ιθύνοντες του ολυμπιακού χώρου θα αναδείξουν την αξία της παγκόσμιας ειρήνης και θα καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την εφαρμογή της εκεχειρίας που γέννησε η Ολυμπία μέσα απ' την οδυνηρή εμπειρία του πολέμου; Η συμβολή των Ολυμπιακών Αγώνων στο όραμα της ειρήνης, η ισχύς της ολυμπιακής εκεχειρίας, έστω και για ένα λεπτό στον ταραγμένο αυτό πλανήτη, θα μπορούσε, τουλάχιστον, να απαλύνει κάθε αρνητικό ολυμπιακό συνειρμό, λειτουργώντας ως συγκλονιστική δικαίωση της ύπαρξής τους...

* * * * *

**Η Κωνσταντίνα ΓΟΓΓΑΚΗ είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στη Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, και διδάσκει «Εισαγωγή στη Φιλοσοφία & στη Φιλοσοφία του Αθλητισμού».*
Ολοκλήρωσε τις Βασικές Σπουδές στο ΤΕΦΑΑ Παν/μίου Αθηνών, και στη Φιλοσοφική Σχολή του Παν/μίου Αθηνών, ενώ έχει σπουδάσει και στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου Ελλάδος.
Από το 1997 είναι αριστούχος διδάκτωρ του Παν/μίου Αθηνών, όπου υποστήριξε δημόσια το PhD in Philosophy of Sport, που είχε εκπονήσει στη Δανία με θέμα 'The Semiotic of Delphic Myths'.
Πραγματοποίησε επίσης Μεταπτυχιακές Σπουδές «Φιλοσοφίας» (1982-1989) στη Β' Έδρα Φιλοσοφίας, Ευάγγελου Μουτσόπουλου, και «Δραματικής Ποίησης» (1988-1990) στο Κλασικό Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.
Στο Københavns Univ., Inst. for Nygraesk og Balkanistik, ολοκλήρωσε σε επίπεδο Μεταπτυχιακών Σπουδών το θέμα: «Den europæiske litteraturs seimiotik i det 19. århundrede og undersøgelse af karakteristika for nygræske studier i Danmark» (1990-1991), ενώ στο Institut for Graesk og Latin, πραγματοποίησε Μεταπτυχιακές Σπουδές «Philosophy», με θέμα «Søren Aabye Kierkegaard. The progenitor of 20th-century existential philosophy» (1992-1993). Σε συνεργασία των Inst. for Graesk και Danmarks Højskole for Legemsøvelser ολοκλήρωσε τις Μεταπτυχιακές Σπουδές με θέμα «The Mythological Sources of the Delphic Games. A Juxtaposition with the relevant European Research of the 20th century» (1992-1993).
Επίσης, στο Institut for Nordisk Filologi του Københavns Universitet σπούδασε σε Μεταπτυχιακό επίπεδο «The Semiology of Nordisk Mythology» (1992-1993). Από το 1999 είναι εκλεγμένο μέλος ΔΕΠ του Παν/μίου Αθηνών. Είναι συγγραφέας των βιβλίων «Οι αντιλήψεις των αρχαίων Ελλήνων για τον αθλητισμό», εκδ. Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός, Αθήνα 2003, και «Το ολυμπιακό ιδεώδες. Παγκόσμια κρίση και προοπτικές», εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2013.